

“Ἔγώ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
σπνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 111ον | Μάιος 2021 | 4356

Η ΛΑΜΠΡΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ βασανίζεται ἀπὸ τὴν ἀβεβαιότητα, τὸν φόβο, τὴν ἀγωνία καὶ πῖο πολὺ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία, «**ὡς ἐλπίδα μὴ ἔχων καὶ ἄθεος ἐν τῷ κόσμῳ**» (Ἐφεσ. β' 12). Καὶ ὅμως καὶ ὁ κόσμος αὐτὸς τὶς ἅγιες τοῦτες ἡμέρες ἀκούει καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸν καιρετισμὸ τῆς νίκης: Χριστὸς Ἀνέστη!

Γιατί ὅμως τὴν κραυγὴ αὐτὴ τοῦ θριάμβου νὰ τὴν προφέρουν μηχανικὰ τὰ χεῖλη καὶ νὰ μὴ τὴν τραγουδάει ἡ καρδιὰ σὰν νικητήριο παιᾶνα λυτρωτικῆς χαρᾶς; Ἄν τὸ φῶς ποὺ ξεπήδησε ἀπὸ τὸν ἄδειο τάφο, φώτιζε καὶ τὴ ζωὴ μας, τότε σταθερὰ θὰ ἦταν τὰ βήματά μας, χαρούμενη ἡ πορεία μας, φυγαδευμένα τὰ σκοτάδια τῆς ἀνησυχίας, ἐλπιδοφόρο τὸ μέλλον μας.

Τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, δὲν εἶναι μιὰ εὐχή. Εἶναι ἓνα μήνυμα χαρᾶς καὶ ἐλπίδας, «**ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν**» (Ρωμ. στ' 4). Καμὶὰ πιά ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς καὶ ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου. Νικητὴς ὁ Χριστός, νικητὴς καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ Πάσχα εἶναι ἡ ἑορτὴ τῆς ἐλπίδας μας, τῆς χαρᾶς μας, τῆς νίκης μας. Ὅχι μιᾶς νίκης ἀμφίβολης ἢ προσωρινῆς. Μιᾶς νίκης ὀριστικῆς. Γιατὶ εἶναι ὀριστικὴ ἡ ἦττα τοῦ κακοῦ, τῆς ἀμαρτίας, τοῦ θανάτου.

Κύριε, οἱ ἄνθρωποι τοῦ μίσους Σὲ ἐσταύρωσαν, Ἐσὺ ὅμως ἀναστήθηκες. Οἱ ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦν σὲ κάθε ἐποχὴ νὰ Σὲ θανατώνουν μὲ τὴν ἀμαρτία. Ἐσὺ ἀνασταίνεσαι κάθε φορὰ μέσα στὶς ψυχὲς μὲ τὴ μετάνοια. Ἡ ἀθεΐα Σὲ δολοφονεῖ μέσα στὶς ψυχὲς, θέλει νὰ σὲ κρατήσει μέσα στὸν τάφο τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ἀπιστίας. Ἡ πίστη βλέπει κενὸ τὸν τάφο, συναντᾷ σὲ κάθε της βῆμα Σὲ τὸν Ἀναστάντα καὶ ἀναφωνεῖ «**ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**» (Ἰωάν. κ' 28).

Ἡ ἀπελπισία βλέπει τὸν θρίαμβο τοῦ κακοῦ νὰ ὀλοκληρώνεται πάνω στὸ λόφο τοῦ Γολγοθᾶ. Ἡ χριστιανικὴ ἐλπίδα ἀτενίζει πίσω ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ τὶς ἀνταύγειες τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Προσωρινὸς εἶναι πάντα ὁ θρίαμβος τοῦ κακοῦ. Οἱ ἀρνητὲς τῆς Ἀναστάσεως τρέμουν τὸν θάνατο. Οἱ υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀντικρίζουν τὸν θάνατο διὰ μέσου τοῦ Ἀναστημένου Κυρίου καὶ πανηγυρίζουν:

«**Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, ἄδν, τὸ νῆκος;**» (Α' Κορ. ιε' 55).

Καὶ ὅμως, Κύριε, οἱ ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερα νὰ συνθλίβονται κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἀπαισιοδοξίας. Καὶ δὲν καταλαβαίνουν, πῶς ἡ ζωὴ χωρὶς Ἐσένα εἶναι σκοτεινὴ, χωρὶς νόημα. Ὁ θάνατος, χωρὶς τὴν Ἀνάστασή Σου, εἶναι τὸ θλιβερὸ τέρμα, τὸ σκοτεινὸ ἀδιέξοδο, ὁ βράχος πάνω στὸν ὁποῖο συντρίβονται ὅλες οἱ προσδοκίαι μας.

Τί νόημα μπορεῖ νὰ ἔχει μιὰ ζωὴ ποὺ τερματίζει σ' ἓνα παγερὸ μνημα; Γιατὶ νὰ ζεῖ κανεὶς, ὅταν ὅλοι οἱ εὐγενικοὶ πόθοι, οἱ ὑψηλοὶ ὀραματισμοί, τὰ ὄμορφα σχέδια, οἱ προοπτικὲς μας, τὰ ὄνειρά μας, κατασταλάζουν στὸ χῶμα; Ἀλλὰ ὄχι, Κύριε. Ἡ καρδιὰ τῶν πιστῶν παιδιῶν Σου ἐξακολουθεῖ νὰ τραγουδάει, σὰν πανευφρόσυνο πουλί, τὴ μεγάλην χαρὰ της, γιατί Σὺ ὁ Ἀναστημένος Θεὸς φώτισες τὰ μνήματα καὶ τὶς καρδιές, νίκησες τὸν θάνατο καὶ χάρισες τὴ ζωὴ, τὸ πλήρωμα τῆς ζωῆς.

Ἡ αἰσιοδοξία μας, ἡ πίστη μας, μετὰ τὴν Ἀνάστασή Σου δὲν εἶναι ἀνεδαφικὴ. Εἶναι πραγματικὴ. Δὲν

Ἡ αἰσιοδοξία μας, ἡ πίστη μας, μετὰ τὴν Ἀνάστασή Σου δὲν εἶναι ἀνεδαφικὴ. Εἶναι πραγματικὴ.

γνωρίζει διαψεύσεις. Στηρίζεται ὄχι σὲ μάταιες ἐλπίδες, σὲ ἀπατηλὰ ὄνειρα, ἀλλὰ σὲ Σένα τὸν αἰώνιο Νικητὴ. Ξέρουμε τώρα πιά, πῶς ὁ θάνατος δὲν εἶναι τὸ τέρμα τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ἡ ἀρχὴ μιᾶς νέας ζωῆς. Δὲν εἶναι ἡ μελαγχολικὴ δύσπ. Εἶναι ἡ χαρῶπη ἀνατολή. Δὲν εἶναι ἀδιέξοδο. Εἶναι ἐξοδος ἀπὸ τὴ γῆ τῆς δουλείας στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Δὲν εἶναι τὸ ἀφιλόξενο πέλαγος ποὺ τὸ χτυποῦν λυσσαλέα τὰ κύματα. Εἶναι τὸ λιμάνι ποὺ δέχεται φιλόξενα τοὺς θαλασσοδαρμένους ναυαγούς.

Κάνε, Κύριε, τὴ ζωὴ μας νὰ ἀνθίξει καὶ νὰ καρποφορεῖ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεώς Σου. Μονάχα ἔτσι παίρνει νόημα, πλουτίζεται καὶ ἐπεκτείνεται πέρα ἀπὸ τὰ περιορισμένα γήινα ὄρια στὴν ἀτέρμονα αἰωνιότητα. Ἔτσι δὲν ζοῦμε πιά τὴ χαμοζωὴ τοῦ ἔρπετοῦ, ἀλλὰ τὴν ὄμορφη ζωὴ τοῦ ἀετοῦ, ὡς ἀληθινοὶ «**υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεώς**» Σου.

Τὸ φῶς τῆς δόξας τῆς Ἀναστάσεως

Εἶπα στὸν ἀδελφό μου:

«Ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου εἶναι μιὰ ἐλπίδα. Ἡ καινούργια ἡμέρα ποὺ γεννιέται, ἐκεῖ μακριὰ στὴ γραμμὴ τοῦ ὀρίζοντα, εἶναι μιὰ ζεστὴ ἐλπίδα γιὰ τὴν καρδιά σου. Ἔτσι δὲν εἶναι; Μπορεῖς νὰ μὴν ἐλπίζεις, βλέποντας τὸν ἥλιο ν' ἀνατέλλει ξανά;»

Ἔτσι μίλησα στὸν ἀδελφό μου. Μὲ κοίταξε συλλογισμένος. Τότε πρόσεξα τοὺς μαύρους κύκλους γύρω στὰ μάτια του. Μοῦ ἀποκρίθηκε:

«Ἡ ἀνατολὴ μιᾶς ἀκόμη μέρας δὲν εἶναι γιὰ μένα ἀνακούφιση καὶ χαρὰ, ἀλλὰ πόνος. Σκέπτομαι τὴ σκληρὴ, τὴ μονότονη καὶ ἄχαρη δουλειὰ ποὺ μὲ περιμένει. Τὰ ποτήρια τῆς πίκρας ποὺ θὰ μοῦ προσφέρουν ἐκεῖνοι, ποὺ ἀποτελοῦν αἷμα μου καὶ σάρκα μου. Συλλογίζομαι τὰ ἄλυστα προβλήματα, τὸν κόπο ποὺ θὰ συσσωρευτεῖ ἐπάνω μου, τὴν ἀπογοήτευση ποὺ θὰ ἀύξηθεῖ. Ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ἡ ἡμέρα ποὺ ἀρχίζει, ἡ ἡμερομηνία ποὺ ἀλλάζει, δὲν εἶναι γιὰ μένα ἐλπίδα.»

Ἔτσι μίλησε ὁ ἀδελφός μου. Ἔτσι μιλοῦν ἑκατομμύρια ἀδελφῶν μου...

Ἔτσι θὰ εἶχαν μιλήσει οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀντικρίζοντας τὴν κίτρινη σφαῖρα τοῦ πρωينوῦ ἡλίου τῆς Παλαιστίνης. Θλιμμένοι, ἀπαρηγόρητοι, σκοτεινοί. Τότε ἀκριβῶς ἀντήχησε ἐπάνω τους ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ:

«Φωτίζου, φωτίζου, Ἱερουσαλήμ... Ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν... Ἐπὶ σὲ φανήσεται Κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται...» (Προφ. Ἡσαΐας ξ' 1-2).

Λαέ μου, λαέ μου, ἡ δόξα μου, ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ σου, ἀνατέλλει ἐπάνω σου. Ἴδου ἐγὼ ὁ Θεός σου ἔρχομαι ἐν μέσω σου ὡς ἄνθρωπος. Σοῦ δίνω τὸν ἑαυτό μου ὡς Φῶς. Τί εἶναι ὁ ἥλιος, τὸ κτίσμα μου, σὲ σύγκριση μὲ μένα; Τί εἶναι τὸ φῶς του σὲ σύγκριση μὲ τὸ Φῶς τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ, μὲ τὴ δόξα τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ;

Λαέ μου, λαέ μου, ὁ ἥλιος τῆς ἐλπίδας, ὁ ἥλιος τῆς δύναμης καὶ τῆς δόξας, δὲν ἀνατέλλει ἐκεῖ στὴ μακρινὴ γραμμὴ τῶν βουνῶν τῆς Σιών. Ἀνατέλλει στὸν κενὸ τάφο τοῦ Υἱοῦ μου. Στὴν Ἀνάστασή του λάμπει ἡ δόξα μου. Ἡ Ἀνάστασή του σημειώνει μιὰν ἀνατολή, ποὺ δὲν θὰ τὴν διαδεχθεῖ καμιά δύση. Σήκω, λοιπόν. Ξύπνα! **«Φωτίζου, φωτίζου»**. Βυθίσου μέσα στὸ φῶς τῆς δόξας τῆς Ἀναστάσεως. Τραγούδα γεμάτος ἀγαλλίαση. Διότι **«ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκε»** καὶ **«ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται»**.

* * *

Ἔχει ξημερώσει. Ὁ πρωινὸς ἥλιος χύνεται στὸν ἀδελφό μου, τὸν ἀπελπισμένο, τὸν κουρασμένο. Τοῦ ζεσταίνει τὸ πρόσωπο, τρυπώνει ἀνάμεσα στὰ μαλλιά του. Δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ζεστάνει τὴν καρδιά του. Δὲν μπορεῖ νὰ θρέψει τὴν ἐλπίδα του. Θυμᾶμαι

τὰ λόγια του τὰ θλιμμένα: «Ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου δὲν εἶναι γιὰ μένα μιὰ ἐλπίδα, μὰ ἕνας πόνος...» Τώρα ὅμως σκέπτομαι καὶ τὸ εὐφρόσυνο μήνυμα τοῦ Κυρίου: **«Ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκε... Ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται»**. Βλέπω τὴ δόξα τοῦ Κυρίου νὰ τυλίγει τὸν ἀδελφό μου, ἔστω κι ἂν ἐκεῖνος δὲν τὸ αἰσθάνεται. Βλέπω τὸν ἀναστάντα Λυτρωτὴ νὰ εἶναι σκυμμένος ἐπάνω του σὰν ἕνας παμμέγιστος Ἥλιος ἀγάπης καὶ δύναμης. Μὲ τὴν ἀνατολή Του ἀνοίγει τοὺς ἀτέρμονες ὀρίζοντες τῆς

Βασιλείας Του. Κύματα φωτός, τοῦ σωτηρίου φωτός τοῦ Θεοῦ, ἀναβλύζουν ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ Κυρίου.

Ἀδελφέ μου, ξύπνα, σήκω. Ἄπλωσε τὰ χέρια στὸ Φῶς τῆς δόξας. Ἀγκάλιασε τὸν ἀναστημένο Λυτρωτὴ. Γιὰ μᾶς ἀνέτειλε ἡ δόξα Του ἀπὸ τὸ ἄδειο Μνημεῖο. Δόξα, δικαιοσύνη, χαρὰ εἰρήνη **«ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε»**.

«Φωτίζου, φωτίζου», ἀδελφέ μου. Σὲ σκεπάζει ἡ δόξα τοῦ Κυρίου, τοῦ Νικητὴ τοῦ θανάτου, ὅπου κι ἂν εἶσαι. **«Ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν ἡ δόξα Κυρίου»**. Ἐπὶ σὲ τὸν ἀπελπισμένο, τὸν μόνο, τὸν ἐγκαταλελειμμένο. Ἐπὶ σὲ τὸν κουρασμένο, τὸν τραυματισμένο. Σήκωσε τὰ μάτια σου καὶ δὲς ἐπάνω σου τὸν Παυτοδύναμο. Κοίταξε αὐτὸν ποὺ τὸ ὄνομά του εἶναι Ἀνάσταση καὶ Ζωή.

* * *

Ὅμως σὲ καταλαβαίνω. Ἄν καὶ ἀναπνέεις μέσα στὴν ἀνοιξιὰτικὴ καὶ ἀναστάσιμη ἀτμόσφαιρα τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς, δὲν παύεις νὰ αἰσθάνεσαι, ὅπως ἄλλοτε οἱ μαθητὲς οἱ πορευόμενοι πρὸς Ἐμμαοὺς. Πόσο παραστατικὴ ἡ σκηνὴ αὐτή! Ἡ πορεία πρὸς Ἐμμαοὺς εἶναι τὸ ὁδοιπορικὸ δὺο ψυχῶν ἀπὸ τὴν ἀπελπισία στὴν ἐλπίδα, ἀπὸ τὴ λύπη στὴ χαρὰ. Εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς γιὰ κάθε πονεμένη ψυχὴ.

Γιατί εἴσαστε λυπημένοι; εἶναι ἡ γεμάτη ἐνδιαφέρον ἐρώτηση τοῦ ἀναστημένου Κυρίου. Γιατί ὁ Διδάσκαλός σας εἶναι νεκρός; Καὶ μαζί μ' Αὐτὸν νεκρώθηκε καὶ ἡ χαρὰ σας; **«Ἦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῆ καρδία τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται»**. Τόσο εὐκόλα κλονίσθηκε ἡ ἐμπιστοσύνη σας στὶς μεγάλες ὑποσχέσεις Του; Ναί, εἴσαστε ἀνόητοι, γιατί ὁ Θεός σας, ἡ ἐλπίδα σας, δὲν πέθανε. Ζεῖ. Συμπορεύεται μαζί σας.

Παιδί μου, εἶσαι λυπημένος γιατί **«ἤλπιζες»**; Μὰ σὲ τί ἤλπιζες; Τόσο κλωμὴ ἦταν ἡ ἐλπίδα σου καὶ τόσο ἀναιμικὴ ἡ πίστη σου; Μήπως ἀντὶ νὰ ἐλπίζεις **«ἐπὶ Θεῷ ζῶντι»**, ἤλπιζες **«ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων»** ἢ **«ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι»**; Μὴν τὸ ξεχνᾶς. Ἐγὼ εἶμαι καὶ θὰ εἶμαι γιὰ πάντα μαζί σου. Τὸ φῶς καὶ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεώς μου θὰ καταυγάζει γιὰ πάντα τὴ ζωὴ σου.

«Έχασα τὴν πίστη μου» Α΄

Είπαμε ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πλασμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν Θεό, γι' αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς Αὐτόν. Κάτι τέτοιο τὴν ἀποκόπτει ἀπὸ τὴν ρίζα της, τὴν ἀποχωρίζει ἀπὸ τὴν πηγὴ της. Κάτι περισσότερο: Τὴν ἀποξενώνει ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ της. Δημιουργεῖται, δηλαδή, μιὰ ἀφύσικη κατάσταση, ποὺ πιέζει καὶ ταλαιπωρεῖ τὸν ὅλο ἄνθρωπο.

Αὐθαίρετος καὶ ἀναπόδεικτος δογματισμός; Καθόλου. Αὐτὸ τουλάχιστον ἀποδεικνύει περισσότερο ἴσως καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν πιστῶν ἢ δραματικὴ ζωὴ τῶν ἄθεων. Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται παράδοξο, ὁμως εἶναι μιὰ ἀδιαμφισβήτητη πραγματικότητα.

Ἐκπλήσσεται κανεὶς, ὅταν μελετήσει ἀπὸ κοντὰ τὴν πολυκύμαντη ζωὴ τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἀθεϊσμοῦ, ὅπως τὴν ἀποκαλύπτουν οἱ ἴδιοι. Καὶ μάλιστα, ὅπως μᾶς τὴν ἀποκαλύπτουν σὲ ἀνύποπτες στιγμὲς εἰλικρίνειας καὶ αὐθορμητισμοῦ. Τότε ποὺ ἡ ψυχὴ ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖο της καὶ ἀρχίζει ἕνα συγκλονιστικὸ διάλογο μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ της. Στὴ δραματικὴ αὐτὴ ἀναζήτησή της, δείχνει καθαρὰ ὅτι ὅσο καὶ ἂν ἀπωθήσει τὸν Δημιουργό της στὸ περιθώριο, δὲν μπορεῖ ὁμως καὶ νὰ τὸν καταργήσει. Ἀκόμα καὶ ὅταν τὸν ἀρνεῖται καὶ ὅταν τὸν μάχεται ἢ τὸν σαρκάζει, δὲν παύει ἐνδόμυχα νὰ τὸν ἀναζητεῖ.

Ὁ Henri Petit, νομικὸς καὶ συγγραφέας, βραβευμένος ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἀκαδημία, ἦταν δηλωμένος ἄθεος. Δὲν δίσταζε νὰ διακηρύττει τὸν ἀθεϊσμό του. Μελετώντας κανεὶς συνέντευξή του δὲν δυσκολεύεται νὰ διαπιστώσει δυὸ πράγματα: Πρῶτα τὴν σαθρότητα τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ ἀθεϊσμοῦ καὶ ὕστερα τὴν ἐνδόμυχη ἀναζήτησι τοῦ Θεοῦ.

Λυπᾶσαι, ὅταν ἀκοῦς ἕναν ὄριμο καὶ φτασμένο ἄνθρωπο, ποὺ διαδραμάτιζε βασικὸ ρόλο στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ τόπου του, νὰ ὁμολογοῦσε, ὅτι «στὰ δεκατρία του χρόνια εἶχαν ὀλοκληρωθεῖ οἱ ἀμφιβολίες του» καὶ εἶχε γίνει ἄθεος!

Καὶ ἡ λύπη μεγαλώνει ἀκόμα περισσότερο, ὅταν σκέπτεσαι, πῶς ἕνας ἔφηβος μπορεῖ νὰ χάσει στὸ πρῶτο ξεκίνημά του, τὸν πολύτιμο θησαυρὸ τῆς πίστεως! Ὁμολογοῦσε ὁ ἴδιος: «Μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι ἔχασα τὴν πίστη μου παρὰ τὴ θέλησή μου... Τὴν ἔχασα, ὅπως χάνει κανεὶς τὴν αἴσθησι ἑνὸς ὀλοφάνερου πράγματος».

Ἐχασε τὴν πίστη του παρὰ τὴ θέλησή του! Ἀλλὰ αὐτὴ ἢ παραμερισμένη θέλησι δὲν θὰ ἀργοῦσε καὶ πάλι νὰ διεκδικήσει τὰ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματά της. Δὲν ἀποξενώνεται τόσο εὐκόλα ἀπὸ τὸν μεγάλο της θησαυρό. Ἡ ἀποξένωσι αὐτὴ τῆς κόστιζε, ἔστω καὶ ἂν συχνὰ συγκεκαλυμμένα τὸ ὁμολογοῦσε.

«Ὁ ἀθεϊσμός δὲν εἶναι γιὰ μένα ἕνα πρόβλημα, ἀλλὰ ἕνα θέμα. Σκέπτομαι πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἀπὸ πολὺ καιρό. Σκέπτομαι ὅλο τὸν καιρό. Ὅχι γιὰ νὰ τροποποι-

ήσω τὰ συμπεράσματά μου, ἀλλὰ γιὰτι μού φαίνεται γιὰ ὅλο τὸν κόσμο ἕνα θέμα βασικό. Οἱ ἀναγνώστες μου ἐκπλήσσονται νὰ βλέπουν τὴν θέσι, ποὺ παίρνουν τὰ θρησκευτικὰ προβλήματα μέσα στὸ ἔργο μου. Ἡ ἐκπληξή τους ἐκπλήσσει καὶ μένα τὸν ἴδιο, διότι δὲν μπορῶ νὰ παρακάμψω αὐτὸ τὸ πρόβλημα...»

Ἐκλείνε πεισματικὰ τὰ μάτια μπροστὰ στὴν πραγματικότητα τῆς πίστεως. Δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀτενίσει κατὰματα. Κι ἐκεῖνη βρισκόταν πάντα μπροστὰ του. Εἶχε δημιουργηθεῖ ἔτσι μιὰ κατάσταση ποὺ τὸν συγκλόνισε ἐσωτερικά. Ἦταν μιὰ πάλη σκληρὴ, ἀνελέπτη, ποὺ δίχαζε τὴν προσωπικότητα. Τὴν ἔκανε νὰ ζεῖ ἀδιάκοπα μέσα στὴ βασανιστικὴ ἀβεβαιότητα καὶ ἀνασφάλεια.

«Καθὼς τὸ κάθε τι ἔχει ἀστάθεια μέσα μου δὲν μπορῶ νὰ μιλήσω γιὰ ἀκλόνητη βεβαιότητα, τέλεια σταθερὴ. Εἶμαι ἄθεος, ἔχω τὴν ἐντύπωσι νὰ εἶμαι ἄθεος καὶ νὰ μένω ἄθεος. Μονάχα ποὺ δὲν θὰ μπορούσα νὰ καθορίσω ὅλες τὶς ἡμέρες τὸν ἀθεϊσμό μου μὲ τὸν ἴδιο τρόπο...»

Ἐνα δηλαδὴ κυμαινόμενο πράγμα. Ἐνα ἀθεμελίωτο κατασκεύασμα. Κάτι ποὺ ἀλλιῶς τὸ ἔβλεπε τὴν μιὰ ἡμέρα καὶ ἀλλιῶς τὴν ἄλλην. Καὶ ὁμως πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἀοριστία καὶ ἀβεβαιότητα ἐπιχειροῦσε νὰ θεμελιώσι τὴν ζωὴ του. Καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἀντιληφθεῖ, ὅτι, ἀφοῦ ἀφαιροῦσε ἀπὸ τὴν ψυχὴ του τὸ θεμέλιο, ἐπόμενο εἶναι τὸ αἰωρούμενο πᾶ αὐτὸ οἰκοδόμημα νὰ κινδυνεύει νὰ σωριασθεῖ;

Φυσικὰ καὶ ἀβίαστα πρόβαλε τόσο ἀμείλικτο τὸ ἐρώτημα: **Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πηλασμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν Θεό, γι' αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς Αὐτόν.**

ποὺ προκαλεῖ διάσπασι καὶ διάστασι τῆς ψυχῆς, εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἀφήσει ἀνεπηρέαστο; Ὁδυνηρὸ τὸ ἐρώτημα καὶ δύσκολη ἢ ἀπάντησι.

«Πολλοὶ διανοούμενοι θὰ μπορούσαν νὰ μεταπηδήσουν χωρὶς δυσκολία ἀπὸ τὴν πίστη τους στὸν ἀθεϊσμό μου. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω πῶς θὰ σήκωναν αὐτὴ τὴν κατάσταση τὴ στιγμὴ μιᾶς ἰσχυρῆς κρίσεως, μιᾶς ὀδυνηρῆς δοκιμασίας. Ὑπάρχουν στιγμὲς, ποὺ αἰσθάνεται κανεὶς τὴν ἀνάγκη νὰ στηριχθεῖ κάπου. Τοῦ χρειάζεται πολλὴ δύναμη, γιὰ νὰ μπορέσει χωρὶς ἐπιπτώσεις νὰ σταθεῖ μετέωρος στὸ κενό. Γνωρίζω ἐπίσης τὴν ἀνία, οἱ μυστικοὶ μιᾶνε γιὰ ἀκηδία. Ἔ, λοιπόν, ὑπάρχει μιὰ ἀκηδία γιὰ τὸν ἄνθρωπο χωρὶς πίστη».

Καὶ ὅταν στὶς δύσκολες καὶ τραγικὲς στιγμὲς τίθεται ἀμείλικτο τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς, γιὰ τὸ νόημα τῆς ἀνθρώπινης ὑπάρξεως, τότε ποιά ἀπάντησι μπορεῖ νὰ δώσει ὁ ἄνθρωπος, ὁ χωρὶς μεταφυσικὴ διάστασι, στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του;

«Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΪΟΥ
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. α' 1-8
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. α' 1-17

μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἀγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας

ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ· ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς».

ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

«Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς».

Μέσα στὴν ἀναστάσιμη αὐτὴ ἀτμόσφαιρα ἔρχεται ἡ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει τὴν τελευταία παραγγελία τοῦ Ἀναστάσιμου Λυτρωτῆ μας πρὸς τοὺς μαθητὲς του: «**Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες... ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς**» τοὺς εἶπε. Ὁ Κύριος κάλεσε τοὺς μαθητὲς του νὰ γίνουν Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελιστές. Νὰ γίνουν κήρυκες καὶ μάρτυρες τῆς ζωῆς, τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀναστάσεώς του σὲ ὅλο τὸν κόσμον. Ἡ κλήσις ὅμως αὐτὴ τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ εἶναι κλήσις ὄλων τῶν Χριστιανῶν. Πῶς ὅμως μπορούμε

ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΜΑΡΤΥΡΕΣ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ Χριστιανοί; Τὸν τρόπο μᾶς τὸν φανερῶνει ἡ ἀποστολικὴ περικοπὴ. «**Ὁ Ἰησοῦς... παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ**». Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐμφανίσθηκε στοὺς μαθητὲς του ζωντανός, ὕστερα ἀπὸ τὸ πάθος του. Καὶ μὲ πολλὰ γεγονότα καὶ ἀποδείξεις τοὺς βεβαίωσε, ὅτι ἦταν καὶ πάλι πραγματικὰ ζωντανός. Σαράντα ὀλόκληρες ἡμέρες ἐμφανιζόταν στοὺς μαθητὲς του καὶ τοὺς ἀνέπτυσσε τὶς ἀλήθειες καὶ τὰ μυστήρια ποὺ ἀναφέρονται στὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἦταν πιὰ αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες.

Γιὰ νὰ γίνουμε μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ πρέπει καὶ μεῖς νὰ δοῦμε, νὰ ἀκούσουμε, νὰ συνομιλήσουμε καὶ νὰ συμφάγουμε μὲ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Διαφορετικὰ πῶς μπορούμε νὰ βεβαιώσουμε τοὺς ἄλλους γιὰ κάτι, ποὺ ἐμεῖς δὲν εἶδαμε καὶ δὲν ἀκούσαμε καὶ δὲν γευτήκαμε; Καὶ τὸ σπουδαῖο εἶναι τοῦτο: Ὅτι καὶ ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ Χριστιανοὶ ἔχουμε πάρα πολλὲς δυνατότητες ἐπικοινωνίας μὲ τὸν ἀναστάντα Κύριο.

Μποροῦμε νὰ βλέπουμε τὸν ἀναστημένο Ἰησοῦ μας κάθε Κυριακὴ μέσα στὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ. Μποροῦμε νὰ τὸν ἀκοῦμε νὰ μᾶς μιλάει «**περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ**» μὲ τὰ ἱερὰ ἀναγνώσματα καὶ τὸ κήρυγμα. Μποροῦμε νὰ καθόμαστε στὴν μυστικὴ

τράπεζά του καὶ νὰ γευόμαστε τὴν οὐράνια τροφή, τὸ Σῶμα του καὶ τὸ Αἷμα του. Καὶ αὐτὸ ὄχι μόνο γιὰ σαράντα ἡμέρες, ἀλλὰ σ' ὀλόκληρη τὴ ζωὴ μας.

ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΝΟΗ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Στὸ ἔργο ὅμως τῆς μαρτυρίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔρχεται νὰ μᾶς βοηθήσει καὶ ἓνας ἄλλος ὑπερφυσικὸς παράγοντας. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς μιλάει καὶ ὁ ἀναστημένος Κύριος πρὸς τοὺς πρώτους μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεώς του, τοὺς Ἀποστόλους: «**Λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἔσεσθαι μοι μάρτυρες...**» τοὺς λέει. Ὑπόσχεται δηλαδὴ ὁ Κύριος νὰ ἀποστείλει στοὺς μαθητὲς του τὴν ὑπερφυσικὴ καὶ θεία δύναμη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία θὰ τοὺς ἐνισχύσει στὸ ἔργο τῆς διαδόσεως τοῦ εὐαγγελίου του. Καὶ πραγματικά. Μὲ τὴν δύναμη καὶ τὴν «**βιαίαν πνοὴν**» τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ποὺ ἔλαβαν οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἔγιναν οἱ ζηλωτὲς καὶ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ Μάρτυρες τῆς ἀναστάσεώς του «**ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς**».

Ἡ ἴδια πνοὴ καὶ δύναμη τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀναδεικνύει πάντοτε τοὺς μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ. Ἀναδεικνύει τὶς ἐκλεκτὲς ἐκεῖνες ψυχές, τοὺς ἱεραποστόλους, ποὺ μέσα σὲ εἰδωλολατρικὲς περιοχὲς εὐαγγελίζονται τὴν ζωὴ, τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασι τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ. Ἀναδεικνύει ὅμως καὶ ὄλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς κάνει χριστοφόρους μέσα στὸ καθημερινὸ τους περιβάλλον. Γιατὶ μὲ τὴν δύναμη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ποὺ παίρνει ὁ κάθε πιστὸς τὴν ὥρα τοῦ βαπτίσματος καὶ ἀνανεώνει μὲ τὴν συμμετοχὴ του στὰ ἄλλα ἱερὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, γίνεται ἓνας μάρτυρας καὶ ἱεραπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ἐτσι ὁ ἐπαγγελματίας, ὁ ἐργάτης, ὁ ἐκπαιδευτικὸς, ὁ γιατρός, καὶ κάθε ἐπιστήμονας, ὅλοι οἱ Χριστιανοί, μὲ τὸν λόγο τους, μὲ τὸ παράδειγμά τους καὶ τὴν δραστηριότητά τους μποροῦν κάθε μέρα νὰ διαδίδουν τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, «**τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως**» τοῦ Χριστοῦ.

«Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΪΟΥ
ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. στ' 1-7
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8

τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον,

ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤϋξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει».

Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

«Ἐπισκέψασθαι ἀδελφοί, ἄνδρας... πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας... ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης».

Οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου μας προσκαλοῦν τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Δὲν εἶναι πρέπον, λένε, νὰ ἀφήσουμε τὴ διάδοσιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ τραπέζια τῶν ὑλικῶν τροφῶν γιὰ τὶς χῆρες καὶ τοὺς φτωχοὺς. Γι' αὐτὸ σκεφθεῖτε μὲ προσοχὴ καὶ νὰ βρεῖτε ἑπτὰ ἄνδρες γεμάτους ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο καὶ σοφία. Αὐτοὶ θὰ φροντίζουν καὶ αὐτοὺς θὰ ἐγκαταστήσουμε στὴν ὑπηρεσίᾳ αὐτῆ τῆς Πρόνοιας.

Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, μὲ τὴν φωτισμένη καθοδήγησιν τῶν Ἀποστόλων, ἀποκτᾷ τὴν πρώτην ὀργανωμένην Πρόνοια γιὰ τοὺς «ἐλαχίστους ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ» μας (Ματθ. κε' 40).

* * *

Ἀκούγεται συχνὰ ἡ συκοφαντία, πὼς ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ γήινα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου παρὰ μονάχα γιὰ τὰ ἐπουράνια. Λησμονοῦν ὅμως οἱ συκοφάντες, ὅτι ἡ πρώτη Ἐκκλησία φρόντισε νὰ κάνει Πρόνοια γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχισμένους.

Ἰδρυσεν χιλιάδες Νοσοκομεῖα, λεπροκομεῖα, ἄσυλα ἀνιάτων, πτωχοκομεῖα, γηροκομεῖα, βρεφοκομεῖα, σανατόρια, λαϊκὰ ἰατρεῖα καὶ ἄλλα. Σκεφθεῖτε, ἀδελφοί μου, τὴν πρωτότυπην πολιτείαν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς Πρόνοιας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τὴν Βασιλειάδα. Ἀλλὰ δὲν ἔλειψαν οἱ Βασιλειάδες σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες ποὺ δραστήριοι Ἱεραπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, θεμελίωσαν σ' ὅλο τὸν κόσμον. Στὴν Εὐρώπῃ τὰ πρῶτα κοινωφελῆ ἰδρύματα ἔγιναν ἀπὸ ἄξιους ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ σήμερον σὲ πολλὰς Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπὰς ὑπάρχουν καὶ λειτουργοῦν πολλὰ τέτοια ἰδρύματα ἀγάπης καὶ Πρόνοιας.

Θὰ ἦταν, ὅμως, παράλειψιν εἰς τὸν τόνον τὸνίζαμε πὼς καὶ ἀπὸ τοὺς ὀρθόδοξους Συλλόγους καὶ τὶς Ἀδελφότητες τὶς ἱεραποστολικὰς τῆς Πατρίδας μας γίνεται ἓνα μεγάλο ἔργον Πρόνοιας στὸ λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ἔργον συστηματικόν, ὀργανωμένον, φροντισμένον μὲ πολλοὺς κόπους καὶ θυσίας. Ἀλλὰ γίνεται «ἐν τῷ κρυπτῷ», χωρὶς τυμπανοκρουσίας. Γιατὶ ἔτσι τὸ θέλει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ ἔτσι ἔχει ἀληθινὴ ἀξία.

* * *

Χρειαζονται, ὅμως, προϋποθέσεις γιὰ νὰ γίνει ἓνα ἔργον πρόνοιας σωστό. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι γιὰ νὰ δι-

ορθώσουν τότε τὴν κατάστασιν ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ στὴν πρώτη Ἐκκλησία, κάλεσαν τοὺς πιστοὺς νὰ διαλέξουν ἄνδρες «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας». Ἡ ἐνέργεια αὐτῆ τῶν Ἀποστόλων ἦταν πολὺ συνετὴ. Γιατὶ ἔδειχνε τὴν φωτισμένη κρίσιν τους. Δὲν θέλουν νὰ ἐπιβάλουν τὴ γνώμην τους. Γι' αὐτὸ ζητοῦν τὴ συνεργασίαν τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἑπτὰ διακόνων δέχονται τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἐγκρίνουν τὴν ἀπόφασιν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Πόσον σπουδαῖον πράγμα εἶναι νὰ σέβεται κανεὶς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Νὰ σέβεται τὴν προσωπικότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ἡ ἀναγνώρισιν τῆς ἀξίας ἀνθρώπου εἶναι βασικὴ ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς πρόνοιας. Ἡ ἀγάπη μας νὰ ἀγκαλιάζει ὄχι μόνον τὸν καλὸν ἢ τὸν πλούσιον, ἀλλὰ καὶ τὸν φτωχὸν καὶ τὸν ἁμαρτωλόν, τὸν κατάκοιτον, τὸν φυλακισμένον, τὸν ναρκομανῆ. Δὲν εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε»; (Ματθ. κε' 40).

Οἱ διάκονοι ποὺ ἐξέλεξαν οἱ πιστοὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας ἦταν οἱ καλύτεροι γιὰ τὴν ὑπηρεσίαν «διακονεῖν τραπέζαις...» Ἦταν «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας». Γι' αὐτὸ καὶ πήρανε τὴν σφραγίδα τῆς καλῆς μαρτυρίας ἀπὸ τὸ πλῆρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὴ ἦταν ἡ δευτέρη προϋπόθεσις γιὰ τὸ μεγάλο καὶ ὑπεύθυνον ἔργον τῆς Πρόνοιας. Νὰ εἶναι ἄνθρωποι ἀρετῆς καὶ σοφοὶ κατὰ Θεόν. Νὰ εἶναι ἄνθρωποι πνευματικοὶ καὶ νὰ ζοῦν «ἐν Πνεύματι». Καὶ κάτι περισσότερον. Νὰ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου». Νὰ περιπατοῦν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ὅπως μᾶς προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Πόσον ἀνάγκη καὶ σήμερον ἔχει ἡ Πατρίδα μας ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, ἀπὸ ἠθικὰς προσωπικότητες, ποὺ θὰ εἶναι τὸ ἀλάτι τὸ πνευματικὸν μέσα στὴν κοινωνίαν τῶν σκανδάλων καὶ τῆς διαφθορᾶς!

Ὅταν λείπουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τῆς ἀρετῆς, οἱ φωτισμένοι ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, δὲν θὰ λείπουν οἱ κλοπές, οἱ καταχρήσεις, οἱ σπατάλες καὶ ὁ «γογγυσμὸς» τῶν ἀδικουμένων. Μόνον οἱ ἄνθρωποι τοῦ Πνεύματος θὰ μπορέσουν νὰ βοηθήσουν ἀληθινὰ τὴν κοινωνίαν μας καὶ στὰ ὑλικά προβλήματα. Ἄς προσευχόμεσθε θερμὰ νὰ μᾶς χαρίξει ὁ Κύριός μας τέτοιους ἀνθρώπους τοῦ Πνεύματος.

Συμπληρώνονται 140 χρόνια από την γέννηση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσανθου, μίας μεγάλης μορφής της νεότερης Εκκλησίας μας. Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσανθος υπῆρξε ευγενική μορφή, πολυτάλαντη, με εύρυτατη μόρφωση και άριστη επιστημονική κατάρτιση, μεγάλος συγγραφέας, καλός όμιλητής, πάνω όμως από όλα αυτά ξεχώριζε η μεγάλη του αρετή, η ευγένεια και καλοσύνη.

Πρὶν ἀνεβεῖ στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο χρημάτισε Ἐπίσκοπος τῆς μαρτυρικῆς καὶ ἑλληνικότατης Τραπεζοῦντας. Ἐκεῖ ἀνέπτυξε ἀξιόλογη ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ δράση. Τόσο στὸν διοικητικὸ ὅσο καὶ στὸν πνευματικὸ τομέα μὲ τὸ κήρυγμα καὶ τὴν συγγραφὴ πρόσφερε πολλὰ σὲ μεγάλους καὶ μικρούς. Γιὰ νὰ βοηθήσει τὰ νιάτα ὀργάνωσε τὴν «Ἐθνικὴ Ἐνωση Νέων».

Στὰ χρόνια τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ἡ «Ἐνωση τῶν Νέων» ἔδωσε τὸ «παρῶν» στὸ ἔργο τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας καὶ βοήθησε ἰδιαίτερα στὴν περίθαλψη τῶν Ἑλλήνων προσφύγων, ποὺ κατάφευγαν στὴν Τραπεζοῦντα ἀπὸ τὶς τουρκοκρατούμενες περιοχές. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1917 μέσα σὲ μιὰ ἡμέρα ἀποβιβάστηκαν 3.000 πρόσφυγες, οἱ ὅποιοι μέσα σὲ τρεῖς ὥρες μὲ τὴν ἀστραπιαία δράση τόσο τῆς ἐπιτροπῆς προσφύγων τῆς Μητροπόλεως, ὅσο καὶ τῆς «Ἐθνικῆς Ἐνώσεως τῶν Νέων» ἐγκαταστάθηκαν ἄλλοι στὰ σχολεῖα καὶ ἄλλοι στὴ Μονὴ Θεοσκεπάστου καὶ ἄλλοι σὲ ἑλληνικὲς οἰκογένειες τῆς Τραπεζοῦντας, ποὺ μὲ ἀγάπη τοὺς δέχθηκαν καὶ τοὺς περιέθαλψαν.

Ἐβλεπε κανεὶς ἐκεῖ ζωντανὸ τὸ θαῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ἡ Ἐκκλησία γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἔδωσε τὸ «παρῶν» σὲ μιὰ τέτοια δύσκολη στιγμή. Ὁ Χρυσανθος

κατόρθωσε νὰ ἐμπνεύσει μὲ τὴ δυνατὴ παρουσία του τοὺς νέους γιὰ νὰ δουλέψουν γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν πονεμένων ἀδελφῶν καὶ νὰ παρηγορήσουν τοὺς πρόσφυγες.

Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ ἔλαμψε ἡ μεγάλη του μορφή ἦταν ὅταν ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἐδῶ διόχτευσσε ὅλη τὴν ταπεινὴ ἀλλὰ καὶ δυναμικὴ δραστηριότητά του. Στὶς δύσκολες ἡμέρες τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ἴδρυσε τὴν «Πρόνοια τοῦ Στρατιώτου», ὅπου νέοι καὶ μεγάλοι, ἄνθρωποι λίγων γραμμάτων καὶ ἐπιστήμονες κάτω ἀπὸ τὴν πνοή του ἐργάστηκαν γιὰ τὸ μέτωπο καὶ τὰ μετόπισθεν. Ἀπὸ τὸ ἀπλὸ γράμμα καὶ δέμα στὸν ἄγνωστο μαχητή, ὡς τὴ νομικὴ καὶ ἰατρικὴ περίθαλψη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστρατευμένων. Ὅλη ἡ πολύμορφη αὐτὴ ἐργασία ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς θερμῆς του ἀγάπης πρὸς τὰ πονεμένα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Ἐπισκέπτεται συγχρόνως τοὺς τραυματίες μας στὰ νοσοκομεῖα, γυρίζει στὶς φτωχογειτονιές, συνεργάζεται μέρα-νύχτα γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν φτωχῶν καὶ τὴν περίθαλψη τῶν ἐνδεῶν.

Ὁ Χρυσανθος δὲν ἦταν ἀπλῶς ὀργανωτὴς φιλανθρωπικῆς ἐργασίας. Ἐξασκοῦσε τὴν ἀγάπη στὴν πληρότητά της. Ἡ χριστιανικὴ καρδιά του αἰσθανόταν πῶς στὶς κουρασμένες, στὶς δακρυσμένες μορφές τῶν συνανθρώπων του ὑπηρετοῦσε τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ὑστερα ἀπὸ κάθε προσφορὰ τῆς ἀγάπης του ἐνιωθε πῶς ἀξιώθηκε νὰ ὑπηρετήσει Αὐτόν, ποὺ μὲ φόβο διακονοῦν οἱ ἄγγελοι.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσανθος ἦταν ἄνθρωπος βαθιὰ καταρτισμένος, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος μὲ παλικαρίσια ψυχὴ. Ἄνθρωπος θυσίας καὶ σταυροῦ. Ὅταν οἱ Γερμανοὶ ἔμπαιναν στὴν Ἀθήνα φανέρωσε ὅλη του τὴν τόλμη. Περιφρονώντας τὴν

δύναμη τῶν ἐπιδρομέων καὶ τὶς ἀπειλὲς ποὺ τοῦ διαβιβάστηκαν, ἀρνήθηκε νὰ μετάσχει τῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ θὰ παρέδιδε τὴν πόλη. Ὁ Χρυσανθος στὶς σχετικὲς πιέσεις, ἀπάντησε:

«Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν παραδίδει τὴν πρωτεύουσα τῆς Πατρίδος του εἰς οὐδένα ξένον. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ἓνα καθῆκον ἔχει: Νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της». Τὴν ἴδια στάση ἔδειξε καὶ στὸν Γερμανὸ Στρατάρχη Φον Στοῦμπε, ὅταν τὸν ἐπισκέφθηκε στὴν Ἀρχιεπισκοπή. Ὁ Χρυσανθος τὸν δέχθηκε ὄρθιος, ἀτάραχος καὶ γαλήνιος, μὲ ψυχρὸ ὕφος. Δὲν τοῦ πρόσφερε οὔτε κάθισμα. Ὅταν αὐτὸς τοῦ ἀνήγγειλε, ὅτι ὁ γερμανικὸς στρατὸς δὲν ἔφθασε μὲ ἐχθρικὲς διαθέσεις κατὰ τοῦ πληθυσμοῦ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ ἀπάντησε αὐστηρὰ καὶ ἄφοβα: «Κύριε Στρατάρχα, ὁ στρατὸς σας εἰσέβαλε εἰς ἓνα τόπον, τοῦ ὁποῖου ὁ λαὸς ἠγωνίσθη μὲ πραγματικὴν πίστιν διὰ τὴν οὐδετερότητά του καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ εἰς τὰ ἰδανικά του. Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ κάνῃ τὸ καθῆκον της καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν».

Ἡ σθεναρὴ του στάση τοῦ κόστισε τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο. Ἐγινε ὅμως ὁ πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως στὴν Ἑλλάδα. Ὁ μυστικὸς ἀσύρματος, μὲ τὸν ὁποῖο ἐπικοινωνοῦσε ἡ ἀγωνιζόμενὴ Ἑλλάδα μὲ τὴν ἑλληνικὴ Κυβέρνηση στὸ ἐξωτερικό, λειτουργοῦσε μέσα στὸ ἱστορικὸ σπιτάκι τοῦ Χρυσανθου, ὁδὸς Σουμελᾶ 3 στὴν Κυψέλη.

Ὅταν ἡ Βασίλισσα τοῦ ἀπένειμε στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου τὸν μεγαλόσταυρο ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε τὰ υπέροχα λόγια: «Σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ ὁ Σταυρὸς ὑπῆρξε ὁ σύντροφός μου...» Καὶ πράγματι αὐτὸ ἀπέδειξε μὲ τὴν ὅλη ζωὴ του.

«Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπον τινα ὀνόματι Αἰνέαν ἐξ ἑτῶν ὀκτῶ κατακείμενον ἐπὶ κραβάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐν Ἰόππη δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππη

**ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΜΑΪΟΥ
ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ**
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. θ' 32-42
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. ε' 1-15

οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ

ὀκνηῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερώϊον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θείς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν Κύριον».

Η ΥΠΕΡΝΙΚΗ ΤΗΣ ΦΘΟΡΑΣ

«Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός».

Ἡ φθορὰ μιὰ μεγάλη πραγματικότητα τῆς ζωῆς μας. Ὁ κατάκοιτος Αἰνέας, ἡ νεκρὴ Ταβιθά, ποὺ ἀναφέρει ἡ ἀποστολικὴ περικοπὴ, καθὼς καὶ ὁ παράλυτος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἦταν τὰ μόνα θύματα τῆς φθορᾶς. Μυριάδες καὶ ἑκατομμύρια τὰ ἀνθρώπινα θύματά της.

Καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος βλέπουμε τὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴν ὑπερνίκηση τῆς φθορᾶς. Μάταιος ὅμως κόπος. Καμιὰ ἀνθρώπινη δύναμη, καμιὰ τεχνικὴ ἐφεύρεση δὲν μπορεῖ νὰ σταματήσει τὸ ποτάμι τῆς φθορᾶς. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς εἶναι ἐκπληκτικό. Γιατὶ μᾶς μιλάει γιὰ ἓνα ἀντίθετο ρεῦμα ζωῆς, ποὺ ἤλθε στὴν φθαρτὴ μας γῆ καὶ ἄρχισε νὰ νικᾷ τὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατο. Εἶναι τὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θεραπεύει, ἀφυπνίζει, ἀνασταίνει καὶ θὰ ἔλθει ἡ στιγμή ποὺ θὰ νικήσει ὀριστικὰ τὴν φθορὰ καὶ θὰ ἀφθαρτοποιήσει ὅλους καὶ ὅλα.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, μὲ τὴν ζωοποιὸ δύναμη τοῦ Χριστοῦ, θεράπευσε ἓναν ἄνθρωπο, ποὺ ἦταν ὀκτῶ χρόνια παράλυτος. «Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός», τοῦ εἶπε. Μὲ τὴν ἴδια δύναμη ἀνέστησε τὴν ἐκλεκτὴ Χριστιανὴ γυναίκα τῆς Ἰόππης, τὴν Ταβιθά. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ γινόταν φανερὸ, ὅτι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι διαχειρίζονταν τὴν φιλόανθρωπη καὶ σωτήρια δύναμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ νικούσε τὴν φθορὰ. Ὁ Κύριος ἦταν Ἐκεῖνος, ποὺ ἔφερε καὶ μετέδιδε πρῶτος τὴν θεία αὐτὴ δύναμη. Καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψή του, ἡ ἴδια δύναμη ξεχύθηκε στοὺς Ἀποστόλους καὶ στὴν Ἐκκλησία του, μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Ἔτσι ἄρχισε στὴν γῆ μιὰ καινούργια πραγματικότητα. Στὴν ἐποχὴ αὐτή, οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν ζωοποιὸ δύναμη τοῦ Χριστοῦ ἀρχίζουν νὰ κερδίζουν τὶς πρῶτες νίκες ἐναντίον τῆς φθορᾶς. Ἀρχίζουν νὰ νικοῦν τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς φθορᾶς. Μὲ τὸ φῶς τοῦ λόγου τοῦ Χριστοῦ διαλύουν τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης καὶ ἀνακαλύπτουν τὴν ἀλήθεια. Μὲ τὴν δύναμη τῆς χάριτός του νικοῦν τὰ πάθη, ποὺ ριζώνουν μέσα στὴν ψυχὴ καὶ τὴν

ὄλη ὑπαρξὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμύνονται στὶς προσβολὲς τοῦ κακοῦ καὶ δὲν ὑποκύπτουν. Ἀντέχουν στὰ κτυπήματα τοῦ πόνου, στὴν ἔλευση τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς. Γιατὶ μέσα τους κρύβουν τὸ σπέρμα τῆς καινούργιας ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τοὺς ἐλευθερώνει, τοὺς ἰσχυροποιεῖ, τοὺς ζωογονεῖ. Ἡ καινούργια ζωὴ τοῦ Πνεύματος, ποὺ ζοῦν, εἶναι μιὰ συμμετοχὴ στὸν ἀγῶνα καὶ τὴ νίκη τοῦ Χριστοῦ ἐναντίον τῆς φθορᾶς. Ἔτσι οἱ φθαρτοὶ καὶ γήινοι ἄνθρωποι γίνονται ἀπὸ τώρα «**υἱοὶ Θεοῦ**» καὶ κληρονόμοι τῆς δόξας του.

ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΑΦΘΑΡΣΙΑΣ

Ἡ καινούργια ὅμως αὐτὴ πραγματικότητα δὲν ἔχει πλήρως ἀποκαλυφθεῖ. Ἡ νίκη ἐναντίον τῆς φθορᾶς δὲν ἔγινε ἀκόμη ὀριστικὴ. Καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡ φύση βρίσκονται ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος μὲ τὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ ἀνέστησε τὴν Ταβιθά. Καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτὴ ἦταν ἓνα ἀκόμη «**σημεῖον**», μιὰ ἀπόδειξη τῆς καινούργιας ἐποχῆς, ποὺ ἄρχισε μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀνάστασις ὅμως αὐτὴ δὲν ἦταν ὀριστικὴ. Γιατὶ ἡ Ταβιθά πέθανε καὶ πάλι. Ἡ ὀριστικὴ ὑπερνίκηση τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου θὰ γίνῃ στὴν Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὅλοι μας περιμένουμε. Ἡ ὀριστικὴ νίκη ἐναντίον τῆς φθορᾶς θὰ σημάνει, ὅταν θὰ ἔλθει καὶ πάλι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὡς βασιλιάς καὶ νικητῆς καὶ θὰ βασιλεύσει στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Ἡ Ἅγία Γραφὴ μᾶς περιγράφει πολὺ ἔντονα καὶ πολὺ καθαρὰ τὴν ὀριστικὴ αὐτὴ ὑπερνίκηση τῆς φθορᾶς. Μᾶς λέει ὅτι ὅλα τότε θὰ ἀλλάξουν. Οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθοῦν ἀφθαρτοὶ καὶ θὰ ἀποκτήσουν ἓνα καινούργιο σῶμα ντυμένο μὲ οὐράνια δόξα. Ἡ ἀγωνία, ὁ πόνος, ἡ ἀθλιότητα τοῦ κόσμου θὰ ἐξαφανιστοῦν. «**Καινοὺς οὐρανούς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα** (τὴν ὑπόσχεση) **αὐτοῦ προσδοκῶμεν**», γράφει ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Β' Πέτρ. γ' 13). Καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης γράφει ὅτι «**ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν**» τῶν ἀνθρώπων (Ἀποκ. ζ' 17).

«Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διασπαρέντες οἱ Ἀπόστολοι ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΪΟΥ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. ια' 19-30
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. δ' 5-42

ἀγίου καὶ πίστεως. Καὶ προσετέθη ὄχλος ἰκανὸς τῷ Κυρίῳ. Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὐρὼν ἤγα-

ἔως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ἕως Ἀντιοχείας ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος

γεν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς καὶ ἐνι-αυτὸν ὄλον συναχθῆναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἰκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ἀναστὰς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠύπορεϊτό τις ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου».

«Ἡ ΔΕΞΙΑ ΤΟΥ ΥΨΙΣΤΟΥ»

«Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν,
πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον».

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπή, ἔρχεται νὰ μᾶς διδάξει, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ κυρίως ἐργάζεται καὶ δημιουργεῖ εἶναι ὁ Θεός. Τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἐργάζεται ἀθόρυβα καὶ μυστικά. Πῶς ὅμως ἐργάζεται; Μὲ δύο κυρίως τρόπους. Πρῶτα-πρῶτα τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ.

ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ

Τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ εἶναι καθοδηγητικό. Αὐτὸ τὸ ἔνωσε μὲ ἓνα ἰδιαίτερο τρόπο ἡ πρώτη χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Μὲ τὸν θάνατο τοῦ πρωτομάρτυρα Στεφάνου εἶχε ξεσπάσει ἓνας γενικότερος διωγμὸς ἐναντίον τῶν πιστῶν. Ἔτσι πολλοὶ μαθητὲς «διεσπάρσαν» σὲ διάφορα μέρη «ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας». Τὸ γεγονὸς αὐτό, ποὺ ἦταν μιὰ δοκιμασία γιὰ τὴ νεοσύστατη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀγαθὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ τὸ χρησιμοποίησε γιὰ τὴν διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου στὰ ἔθνη. Ὅπως σημειώνει ὁ ἱερὸς Λουκᾶς, οἱ μαθητὲς αὐτοὶ «εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν». Ἔτσι ἔγινε φανερό, ὅτι τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ καθοδηγοῦσε πᾶν τὴν Ἐκκλησία στὸν εὐαγγελισμὸ ὁλόκληρου τοῦ κόσμου.

Τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ καθοδηγεῖ καὶ ἐμᾶς, μὲ τὰ γεγονότα καὶ τὶς ἀλλαγές, ποὺ συμβαίνουν στὴν ζωὴ μας. Τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μας δὲν εἶναι τυχαῖα. Ἐλέγχονται καὶ κατευθύνονται ἀπὸ τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ. Ἐνα ἐμπόδιο, ποὺ συναντᾶμε στὴν πραγματοποίηση τῶν σχεδίων μας, δὲν εἶναι πάντα χωρὶς νόημα. Μιὰ δυσκολία, ποὺ μᾶς σταματᾶ νὰ κάνουμε κάτι, κατευθύνεται ἀπὸ τὸ προνοητικὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ. Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος τὸν ὁποῖο φέρνει κοντά μας ὁ Θεός, ἴσως εἶναι ὁ ἀγγελιοφόρος τοῦ θελήματός του. Ἄς τὸν προσέξουμε, ἄς τὸν ἀκούσουμε. Τὸ χριστιανικὸ ἔντυπο, ποὺ πέφτει στὰ χεῖρα μας, εἶναι ἡ ἐπιστολὴ ποὺ μᾶς στέλνει ὁ Θεός, γιὰ νὰ μᾶς κατευθύνει στὰ ζητήματα τῆς ζωῆς μας. Καὶ ὅταν ἀκόμη στὴν πορεία τῆς ζωῆς μας συναντᾶμε τὴν ἀποτυχία, τὸν πόνο καὶ τὸν θάνατο, ἄς προσπαθοῦμε νὰ ἀνακαλύπτουμε καὶ ἐδῶ τὸ καθοδηγητικὸ χεὶρ τοῦ

Θεοῦ. Ἴσως μὲ τὰ γεγονότα αὐτὰ τοῦ πόνου θέλει νὰ μᾶς ἀνοίξει καινούργιους δρόμους ζωῆς, νὰ μᾶς ἀνοίξει τὰ κλεισμένα αὐτιά τῆς ψυχῆς μας, νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν σωτηρία τῆς βασιλείας του.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ φανερώνουν ὅτι τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ πάντα ἔχει κάτι νὰ δώσει. Τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ

ΕΥΛΟΓΕΙ

Σκορπίζει πλούσια καὶ ἄφθονη τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμή του. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἐργάζεται ὁ Θεός. Οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ καταδιωγμένοι φθάνουν στὴν Ἀντιόχεια. Μιὰ πόλη μεγάλη καὶ πλούσια, ἀλλὰ καὶ ἀμαρτωλή. Διαβόητη γιὰ τὴν διαφθορά της. Ἄγονο φαινόταν τὸ ἔδαφός της γιὰ χριστιανικὴ σπορά. Καὶ ὅμως ὁ σπόρος τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ ἄρχισαν νὰ σπέρνουν οἱ ἀπλοὶ ἐκεῖνοι μαθητὲς τοῦ Κυρίου, παρουσίαζε ἐκπληκτικὴ καρποφορία. Ἡ ἐξήγησιν δὲν εἶναι ἄλλη: «Ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν» γι' αὐτὸ καὶ «πολὺς ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον». Καὶ τὸ χεὶρ τοῦ Θεοῦ εὐλόγησε τόσο πολὺ τὴν σπορὰ στὸν ἄγονο ἐκεῖνο τόπο, ὥστε ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορὰ οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ νὰ πάρουν τὸ ὄνομα ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ!

«Ἄγονες οἱ ψυχῆς τῶν παιδιῶν μας», παραπονοῦνται συχνὰ οἱ γονεῖς καὶ οἱ δάσκαλοι, ὅταν βλέπουν νὰ μὴ ἀποδίδουν ἢ καὶ νὰ ἀποτυχαίνουν οἱ προσπάθειές τους γιὰ τὴν ἀγωγή τῶν παιδιῶν, τῶν μαθητῶν τους. «Ἀμαρτωλὴ Ἀντιόχεια ἡ κοινωνία μας», ἐπαναλαμβάνουν μερικοί. «Ποιὸς θὰ δεχθεῖ τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου;» Καὶ ἄλλοι λένε: «Τί μπορούμε νὰ κάνουμε ἐμεῖς, ἄνθρωποι μὲ περιορισμένες δυνατότητες, χωρὶς ἐπίσημες θέσεις, χωρὶς γνωριμίες;»

Ἀλλὰ ἄς διαβάσουμε ξανά αὐτὸ ποὺ ἔγινε στὴν Ἀντιόχεια μὲ τοὺς ἀπλοὺς ἐκεῖνους μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ θὰ δοῦμε ὅτι ὡς Χριστιανοὶ διαθέτουμε ἓνα μυστικὸ ὄπλο: Τὸ παντοδύναμο χεὶρ τοῦ Θεοῦ. Τὸ συνειδητοποιοῦμε;

Νὰ νικάς τὸ κακὸ μὲ τὴν καλοσύνη

Παλαιότερο ἀλλὰ μὲ διαρκῆ ἐπικαιρότητα τὸ ἐρώτημα: Τί μπορεῖ νὰ φοβᾶται ἓνας δήμιος καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ θῦμα του; Τὸ θῦμα τρέμει τὸν δήμιον καὶ ὄχι ὁ δήμιος τὸ θῦμα. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν ἓνα λιοντάρι νὰ τρέμει μπροστὰ σ' ἓνα ἐλάφι; Ἐνας λύκος νὰ τρομοκρατεῖται ἀπὸ ἓνα πρόβατο; Τί νὰ φοβηθεῖ ἓνας πανίσχυρος δήμιος ἀπὸ τὸ ἐξουθενωμένο θῦμα του;

Καὶ ὅμως ὑπάρχει κάτι ποὺ κάνει καὶ τὸν πιὸ σκληρὸ καὶ θηριώδη δήμιον νὰ τρέμει. Κἀτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντικρίσει καὶ ὁ πιὸ ἀπάνθρωπος δήμιος. Τὴν ὥρα ἐκείνη τρέμει στὰ βάνουσα χέρια του τὸ μαστίγιον, σπάει ἡ πετρωμένη του καρδιά, ἐξεγείρεται ἡ ναρκωμένη του συνείδηση. Ποιὸς εἶναι ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν δήμεων; Μᾶς τὸ ἀποκαλύπτουν τὰ ἴδια τὰ γεγονότα, ὅπως διαδραματίστηκαν στὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως τῆς ναζιστικῆς φρίκης.

Ἐνας ἱερέας ἀνάμεσα στὰ τραγικὰ ἐκεῖνα θύματα τῶν μελλοθανάτων ποὺ ἦταν στοιβαγμένα στὰ στρατόπεδα τοῦ Ἄουσβιτς. Σκιῆς ἐξουθενωμένης πού, ὅπως τὶς κατάντησαν, δὲν θύμιζαν ἀνθρώπινες ὑπάρξεις, ἀλλὰ ἐρπετὰ ποὺ σάλευαν μέσα σὲ σκοτεινὲς σκιές. Ὅποιος βρισκόταν ἐκεῖ γνῶριζε καλά, πὼς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὰ βασανιστήρια, περίμενε στὴν οὐρὰ ποὺ ὀδηγοῦσε στὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα.

Οἱ καταδικασμένοι ἐκλιπαροῦσαν τοὺς δήμεους τοὺς τουλάχιστον γιὰ λίγο νερό, γιὰ νὰ σβήσουν τὸ μαρτύριο τῆς δίψας. Ὅλα μποροῦσαν νὰ τὰ ὑποφέρουν. Ἡ δίψα ὅμως ἦταν κάτι ἀφόρητο. Ὁ ἱερέας ἀνάμεσά τους, σύγχρονη μαρτυρικὴ μορφή στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπέρτατης θυσίας, δὲν ζητάει τίποτα, δὲν ἐκλιπαρεῖ τοὺς δήμεους του. Στέκει ἐκεῖ μεγαλοπρεπῆς, ἤρεμος καὶ προσεύχεται.

Ἄγνωστο τὸ σῶμα του ἀπὸ τὶς κακουχίες καὶ τὰ μαρτύρια, ἀνέγγιχτη ὅμως ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὰ βασανιστήρια. Ὁ θάνατος ποὺ κρέμεται ἀδιάκοπα πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του δὲν τὸν φοβίζει, γιὰ τὴν ζεῖ μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως καὶ μέσα στὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος. Τὰ χεῖλη δὲν θρηνοῦν καὶ τὰ μάτια δὲν δακρύζουν. Τὸ στόμα σιγοψιθυρίζει ὕμνους καὶ τὸ βλέμμα ἀκτινοβολεῖ τὴν οὐράνια γαλήνη ποὺ κατακλύζει τὴν πιστὴ καρδιά του.

Μὲ τὸ βλέμμα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ ἀτένιζε τοὺς δήμεους του. Καὶ αὐτὸ τὸ ἱλαρὸ βλέμμα γινόταν πύρινη ρομφαία ποὺ κομμάτιαζε τὶς παγωμένες πέτρινες καρδιές τους. Αὐτὸ τὸ βλέμμα δὲν μποροῦσαν νὰ ἀντικρίσουν οἱ δήμεοι. Ἦταν ὁ φόβος τους, ὁ ἐφιάλτης τους. Τὸ μαρτύριό τους. Οἱ ἴδιοι τὸ ὁμολογοῦσαν. Καὶ εἶχαν στιγμὲς ποὺ ἡ ἀγωνία τους γινόταν κραυγή. Καὶ τότε τοῦ φώναζαν: Σταμάτα νὰ μᾶς κοιτᾶς ἔτσι. Δὲν ἀντέχουμε αὐτὴ σου τὴ ματιά.

Γιατί ὅμως; Ἡ ματιά του δὲν ἦταν ματιὰ ποὺ τόξευε μίσος, ἐκδίκηση. Ἦταν ματιὰ γεμάτη ἀγάπη, συμπάθεια. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς ἀγάπης, νὰ συναντᾶται τὸ μίσος καὶ νὰ τὸ νικάει. Δὲν νικιέται «**ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικάει ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸ**». Περιέργω φαίνεται στὴν κοντόθωρη σκέψη μας. Καὶ ὅμως εἶναι ψηλαφητὴ ἐμπειρία γιὰ τὶς μεγάλες ψυχὲς ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ.

Εἶπαν καὶ εἶναι σωστό, πὼς γιὰ νὰ πλήξει κανεὶς πληττόμενος προκαλεῖ τὸν ἀντίπαλό του τὸ ἐκδικητικὸ μένος. Νὰ φύγει; Προκαλεῖ τὴν καταδιωκτικὴν ὁρμήν. Νὰ σταθεῖ ὅμως ἀτάραχος καὶ νὰ ἀτενίσει μὲ πηγαία ἀγάπην, μὲ χριστιανικὴ καρτερία, ἀφοπλίζει καὶ τὸν πιὸ σκληρὸ διώκτη.

«**Ἀνθρακας πυρὸς σωρεύεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ**» (Ρωμ. ιβ' 20) μὲ τὴν ἀγάπην, μᾶς ὑπογραμμίζει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Θὰ πρέπει ὁ ἐχθρὸς νὰ ἔχει φθάσει στὸ ἔσχατο σημεῖο τῆς πωρώσεως, γιὰ νὰ μὴ συγκινηθεῖ ἀπὸ τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο μιᾶς ψυχῆς πλημμυρισμένης ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀσύλληπτο ποὺ ἔφερε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀγάπη, ποὺ δὲν ἀνταποδίδει τὸ κακὸ, ἡ ἀγάπη ποὺ συγχωρεῖ, ἡ ἀγάπη ποὺ εὐεργετεῖ. Εἶναι ἡ ἀγάπη ποὺ πονάει, ποὺ λυπᾶται, ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτὸ της, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἄλλο, τὸν σκληρὸ, ποὺ βασανίζεται ἀπὸ τὴν κακία του. Γι' αὐτὸ συμπάσχει μαζί του καὶ ποθεῖ τὴν σωτηρία του. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἀγάπη συγκεντρώνεται στὸ ἱλαρὸ βλέμμα τῆς ἀγάπης. Καὶ αὐτὸ τὸ βλέμμα ἢ συγκινεῖ καὶ μεταστρέφει ἢ γίνεται ὁ δήμιος τῶν δήμεων, στὶς ἀμετανόητες ψυχές, ἕως ὅτου τὶς ἀφυπνίσει, ἢ χάρη τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ἠθική τους νάρκωση.

ZΩΗ

Ἐκδόσεις: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἔκδοσις: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἔκδοσις: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ΖΩΗ)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ΖΩΗ» (Καρύτση 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ.Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλή
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μόνο μὲ κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΘΕΟΔ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
(1770 - 1843)

5

Ε' «Ο ΔΡΑΜΑΛΗΣ! Ο ΔΡΑΜΑΛΗΣ!»

Οί καλοκαιρινοί μήνες τοῦ 1822 εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ δραματικούς τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἡ Πύλη στὴν Κωνσταντινούπολη, ποὺ τὴν ἄρχισε πᾶν νὰ ἀνψυχεῖ σοβαρὰ γιὰ τὶς νίκες τῶν Ἑλλήνων στὸ Μωριᾶ καὶ στὴ Ρούμελη, διατάσσει τὸν Δράμαλη νὰ σβήσει τὴ φλόγα αὐτή, ποὺ μιὰ χούφτα ραγιάδων ἄναψαν κεῖ κάτω. Καὶ νὰ, ὁ νικητὴς τοῦ Ἀλλή Πασᾶ μὲ 30.000 στρατὸ κατεβαίνει στὴ Ρούμελη, κι ἀπ' τὴ Ρούμελη στὸ Μωριᾶ. Φωτιὰ καὶ σίδηρο καὶ θάνατο σκορπᾶ στὸ πέρασμά του. Ἐνα ξεφωνητὸ τρόμου, ἀκούγεται σὲ πολιτεῖες καὶ σὲ χωριά.

– Ὁ Δράμαλης! Ὁ Δράμαλης! Ἔρχεται ὁ Δράμαλης.

Τὰ μέλη τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως, μέσα στὸν τρομερὸ πανικό, καταφεύγουν σὲ δυὸ γολέττες στὸ λιμάνι τῶν Μύλων. Καὶ ὁ Μαίτλαν, Ἄγγλος ἀρμοστής στὰ Ἐπτάνησα προφητεύει: «Τὸν Ἀὔγουστο ἢ Ἑλλάς δὲν θὰ ὑπάρχει».

Μιὰ μόνο καρδιά δὲν δείλιασε αὐτὴ τὴ στιγμή, σημειώνει ὁ βιογράφος τοῦ Γέρου τοῦ Μωριᾶ. Μιὰ ψυχὴ μένει ὀρθή, μιὰ θέληση ἀλύγιστη: ὁ Κολοκοτρώνης. Ἐχει καταλάβει πῶς τώρα ὁ ἀγώνας εἶναι γιὰ ὅλα, κι ἔχει ζώσει τὸ σπαθὶ νὰ γλυτώσει ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν Ἐπανάσταση καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ρίχνεται στὸν ἀγώνα μὲ τοῦτα τὰ λόγια:

– Κάντε κουράγιο, ἐγὼ θὰ βγῶ νὰ πολεμήσω... Ὁ Θεὸς εἶναι μὲ μᾶς, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσει νὰ καθοῦμε.

Αὐτὰ δὲν ἦταν ἀπλᾶ λόγια, γράφει ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Σ. Μελάς, «ἦταν πίστη βαθιὰ στὸν Θεό, στὸν ἀγώνα, στοὺς Ἑλληνες, στὸν ἑαυτό του, ποὺ πλημμύριζε τὰ ἥρωικά του στήθη».

Μὰ πρὶν ξεκινήσουν γιὰ τὰ Δερβενάκια, ὅπου θὰ ἔδινε τὴ μάχη, ὁ ἀρχηγὸς θέλει νὰ τοὺς μιλήσει. Ἀρματώνεται, φορεῖ τὴν περικεφαλαία του, καβαλλικεύει τὸν Κεχαγιά του, τοὺς συνάζει κάτω ἀπὸ τὸν πελώριο πλάτανο, στὴν Τριπολιτσά:

– Ἕλληνες, βρυχιέται σὰ λιοντάρη, σειῶντας τὴν πυκνὴ ψαριά του καίτη. Ἔσεῖς δὲν εἴσαστε ποὺ γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς Πατρίδος καὶ γιὰ τὴν Πίστη τοῦ Χριστοῦ σπκώσατε τ' ἄρματα καὶ τὴ σημαία τοῦ Σταυροῦ; Ἕλληνες! Καὶ αὐτοὺς θὰ τοὺς νικήσουμε. Εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι κοντὰ μᾶς καὶ μᾶς βοηθάει, γιατί πολεμᾶμε γιὰ τὴν πίστη μας, γιὰ τὴν πατρίδα μας, γιὰ τοὺς γέροντες γονιούς, γιὰ τὰ ἀδύναμα παιδιά μας, γιὰ τὴ ζωὴ μας, τὴ λευτεριά μας... Καὶ ὅταν ὁ δίκαιος Θεὸς μᾶς βοηθάει, ποῖος ἐχθρὸς ἔμπορεῖ νὰ μᾶς κάνει καλὰ; Ἕλληνες! Στὰ ἄρματα! Θὰ τοὺς συντρίψουμε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

Τὰ παλικάρια κοιτοῦν κατάματα τὸ μεγάλο τους ἀρχηγό, ἀτάραχο μέσα στὴ φουρτούνα. Παίρνουν

θάρρος. Ἡ καρδιά τους δυναμώνει, καθὼς ξεκινοῦν γιὰ τὰ Δερβενάκια.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἔφθασε στὰ Δερβενάκια στὶς 26 Ἰουλίου. Ἦταν ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Κατόπιν βάζει στὶς πιὸ ἐπικαίρες θέσεις τὰ διαλεκτότερα παλικάρια του καὶ τοὺς πιὸ ἀτρόμπτους ὄπλαρχηγούς του, ἐνῶ στὸ Ἀγριλόβουνο, ποῦταν θεατὸ ἀπὸ παντοῦ, ἐπάνω σὲ ξύλα καὶ σὲ βράχους κρεμάει φέσια, κάπες, μπαϊράκια, γιὰ νὰ φαίνεται ἀπὸ μακριὰ πολὺ στρατός.

Ὅταν πᾶν ἐτοιμάσθηκαν ὅλα, ὁ Κολοκοτρώνης ζητεῖ ἀπὸ τὸν παπα-Ζαφειρόπουλο νὰ κάνει μιὰ δέηση στὴν Παναγία. Μπρὸς αὐτὸς καὶ τριγύρω του ὅλα τὰ παλικάρια παρακαλοῦν γονατιστοὶ τὴν Παρθένο νὰ δώσει νίκη στ' ἄρματα τῶν Χριστιανῶν.

Καὶ τὴν ἔδωσε τὴ νίκη... Ἡ δυνατὴ προφυλακὴ τοῦ μεγάλου στρατοῦ τοῦ Δράμαλη μπαίνει στὰ στενά.

Μὲ τὸ σύνθημα τοῦ Κολοκοτρώνη, τοὺς 10 πυροβολισμούς, ἡ μάχη ἀρχίζει. Ἀπὸ κάθε κοτρῶνι καὶ κάθε χαμόκλαδο χύθηκε κατὰ τῶν Τούρκων φωτιὰ, μολύβι, θάνατος. Ἄναψαν τὰ Δερβενάκια. Παντοῦ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς, φωνὲς, βόγγος, βοή. Σὰν κοπάδι τρομαγμένα πουλιὰ σκόρπισαν οἱ ἐχθροί, τρέχουν ἀλαλιασμένοι, ὁ καθένας τους νὰ σωθεῖ πρὸς τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ, τὸν ἀνήφορο, νὰ περάσουν τὴν κορφὴ, νὰ πέσουν κατὰ τὸν Ἅγιο Σώστη, νὰ πιάσουν τὸ δημόσιο δρόμο ποὺ πάει στὴν Κουρτέσα. Μὰ μπρὸς τοὺς πετιόνται τὰ ἀτρόμπτα παλικάρια τοῦ Ἀντώνη Κολοκοτρώνη. Τοὺς κόβουν τὸ δρόμο, ἐνῶ μιὰ τρομερὴ μάχη ξεσπᾶ στὴ χαράδρα ἐκείνη. Οἱ Τούρκοι μέσ' στὸν πανικό τους τρέχουν νὰ γλυτώσουν, ἀφήνοντας ὅλα, ἄλογα, τρόφιμα, ὄπλα. Κι οἱ Ἕλληνες λιγοστοί, ἀλλ' ἀντρειωμένοι, τοὺς κυνηγοῦν ἀπὸ κοντά...

Νύχτωσε. Τὸ σκοτάδι μεγαλώνει τὸν τρόπο τῶν Τούρκων. Κλάματα καὶ θρῆνοι καὶ κραυγὲς καὶ βογγητὰ μελλοθανάτων γεμίζουν τὸν ἀέρα. Ὁ ἴδιος ὁ Δράμαλης παίρνει τὰ βουνὰ γιὰ νὰ σωθεῖ. Ἡ δοξασιμένη του στρατιὰ διαλύεται.

Τὰ Δερβενάκια μετὰ τὴ μάχη παρουσίαζαν τραγικὸ θέαμα. Ὅπως γράφει ἓνας περιηγητὴς, ποὺ πέρασε σὲ λίγο ἀπὸ τὰ Δερβενάκια, «πέντε χιλιάδες νεκροί, χωρὶς τὰ ἄλογα, τὶς γκαμηλές, τὰ μουλάρια, ἦταν ξαπλωμένοι σ' αὐτὲς τὶς θερμοπῦλες τοῦ Μωριᾶ». Καὶ παντοῦ λαμποκοποῦσαν τουφέκια, σπαθιά, πιστόλια μὲ διαμαντοστόλιστες λαβὲς, σημαῖες, τύμπανα, χρυσὰ κι ἀργυρὰ σκεύη. Τὰ λάφυρα ποὺ ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων στὴ μάχη αὐτὴ ἦταν ἀναρίθμητα.

Πραγματικά, ἡ μάχη τῶν Δερβενάκων ἦταν μία ἀπὸ τὶς ἐνδοξότερες νίκες τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ποὺ ἔμεινε ὀλοζώντανη στὴ μνήμη τοῦ Ἔθνους.

(Συνεχίζεται)

ΠΗΓΗ ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» είναι τὸ πιὸ μεγάλο μήνυμα χαρᾶς καὶ ἐλπίδος, τὸ καύχημα καὶ ἡ δύναμη κάθε πιστοῦ. Μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν μοναδικὸ θρίαμβο τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου καὶ μᾶς παρακινεῖ, «**ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν**» (Ρωμ. ς´ 4). Τότε καὶ μόνον τότε δὲν θὰ εἶναι μόνον ὁ Χριστὸς ὁ αἰώνιος θριαμβευτής. Μὲ τὴ βίωση τῆς νέας ἀναστημένης ζωῆς, ποὺ μᾶς χάρισε ὁ ἀναστημένος Κύριος, θὰ εἴμαστε κι ἐμεῖς νικητές. Νικητές τῆς ἀμαρτίας, τοῦ θανάτου, τῆς ἀγωνίας. Ἡ ψυχὴ μας θὰ τραγουδάει ἐλεύθερη πιά τὴ μεγάλη χαρὰ της, γιατί ὁ ἀναστημένος Θεάνθρωπος φώτισε τὰ μνήματα καὶ τὶς καρδιές, συνέτριψε «**τὰς χαλκὰς πύλας τοῦ Ἄδου**», νίκησε κατὰ κράτος τὸν θάνατο καὶ μᾶς χάρισε τὴ ζωὴ, τὸ πλήρωμα τῆς ζωῆς. Ἐτσι ἡ αἰσιοδοξία μας, μετὰ τὴν Ἀνάσταση, δὲν εἶναι μακρινὴ ἐλπίδα. Εἶναι ψηλαφητὴ πραγματικότητα. Ξέρουμε τώρα πιά, πὼς ὁ θάνατος δὲν εἶναι τὸ τέρμα, ἀλλὰ ἡ ἀρχὴ μιᾶς νέας ζωῆς. Δὲν εἶναι ἡ μελαγχολικὴ δύση. Εἶναι ἡ χαρωπὴ ἀνατολή. Δὲν εἶναι ἀδιέξοδος. Εἶναι ἕξοδος ἀπὸ τὴ γῆ τῆς δουλείας στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ ἄδειος τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔγινε πηγὴ θείας ζωῆς.

ΠΑΤΕΡΑΣ - ΠΡΟΤΥΠΟ

Τὸν εἶπαν «πατέρα-πρότυπο». Ὃταν ὁ Ντικ Χότι καὶ ἡ γυναῖκα του Τζούντι ἀπέκτησαν παιδί, οἱ γιατροὶ τοὺς ἐνημέρωσαν ὅτι ὁ ὀμφάλιος λῶρος εἶχε τυλιχθεῖ στὸν λαιμὸ του καὶ ἐμπόδιζε τὴν αἱμάτωση του ἐγκεφάλου. Τὸ παιδί θὰ ζοῦσε, ἀλλὰ μὲ μόνιμη ἐγκεφαλικὴ παράλυση, ποὺ δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπε οὔτε νὰ περπατήσει οὔτε νὰ μιλήσει. Τοὺς πρότειναν νὰ ἀφήσουν τὸ παιδί σὲ ἓνα ἴδρυμα. Αὐτοὶ ὅμως ἀρνήθηκαν. Καὶ δὲν ἀρκέστηκαν σὲ αὐτό. Ὁ Ντικ ἀπευθύνθηκε στοὺς καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Τάφτς, οἱ ὁποῖοι δημιούργησαν ἓνα σύστημα χάρη στὸ ὁποῖο ὁ γιὸς του, ὁ Ρίκ, κουνούσε μὲ τὸ κεφάλι του ἓναν εἰδικὸ κέρσορα καὶ ἐπέλεγε γράμματα καὶ λέξεις, ὥστε νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τοὺς γονεῖς του. Παράλληλα, ὁ Ντικ ἐνθάρρυνε τὸν γιό του νὰ συμμετέχουν σὲ κοινὲς ἀθλητικὲς δραστηριότητες. Ὁ πατέρας ἔτρεχε, σπρώχνοντας μπροστά του ἓνα εἰδικὸ ἀναπηρικὸ ἀμαξίδιο. Τὴ μέρα ποὺ τὸ ἔκαναν γιὰ πρώτη φορά, ὁ μικρὸς Ρικ ἔγραψε στὸ σύστημα: «Ὃταν τρέχουμε, μπαμπά, αἰσθάνομαι σὰν νὰ μὴν εἶμαι ἀνάπηρος!». Ὁ στοργικὸς πατέρας ἔνιωσε ὅτι βρῆκε ἓνα νέο νόημα στὴ ζωὴ του. Στὰ τέλη Μαρτίου ὁ Ντικ Χότι ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ εἰρηνικά, στὸν ὕπνο του, ἀπὸ καρδιακὴ ἀνακοπή, σὲ ἡλικία 80 ἐτῶν, ἔχοντας συμμετάσχει μαζί μὲ τὸν γιό του Ρικ σὲ 72 μαραθωνίους, 32 ἀπὸ τοὺς ὁποίους στὴ γενέτειρά του, τὴ Βοστώνη, ὅπου, στὴν ἀφειτηρία τοῦ περίφημου μαραθωνίου της, ἔχει στηθεῖ ἓνα μπρούτζινο ὁμοίωμα τῶν δυὸ τους. Ὁ Ρικ, ποὺ οἱ γιατροὶ τὸν εἶχαν ξεγραμμένο, ὄχι μόνον ἔζησε, ἀλλὰ καὶ ἀποφοίτησε ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βοστώνης

μὲ πτυχίον Εἰδικῆς Ἐκπαίδευσης καὶ ἐργάζεται στὴν ἀνάπτυξη συστημάτων ἐπικοινωνίας γιὰ ἄτομα μὲ ἀναπηρίες. Ὑπάρχουν καὶ σήμερα, ἄνθρωποι-πρότυπα. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι δὲν ἔχουμε μάθει νὰ τοὺς γυρεύουμε στὰ σωστὰ μέρη.

ΤΟ ΑΝΤΙΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Τιμώντας τὴν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, ἡ Γαλλία, σὲ μιὰ συμβολικὴ κίνηση, δάνεισε στὴ χώρα μας γιὰ ἓνα ἔτος τὸ μεγάλων διαστάσεων (4 x 9 μ.) ἀντίγραφο τῆς περίφημης νωπογραφίας τοῦ Ἀναγεννησιακοῦ ζωγράφου Ραφαὴλ «Ἡ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν», ποὺ κοσμεῖ τὴν κεντρικὴ αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ Γαλλικοῦ Κοινοβουλίου. Ὃταν στὰ μέσα τοῦ προηγούμενου Σεπτεμβρίου, σὲ πανηγυρικὴ ἐκδήλωση, τὸ ἀντίγραφο αὐτὸ εἶχε ἐπανατοποθετηθεῖ στὴ θέση του στὸ Γαλλικὸ Κοινοβούλιο μετὰ ἀπὸ ἐκτεταμένη ἀποκατάσταση, οἱ Γάλλοι βουλευτὲς χειροκροτοῦσαν ὄρθιοι καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Γαλλικοῦ Κοινοβουλίου Richard Ferrand ἐξηγοῦσε: «Γιὰ νὰ μὴν ἀγνοοῦν πλέον οἱ βουλευτὲς πὼς νομοθετοῦν ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Ἀριστοτέλη». Στὴν πραγματικότητα, ὁ ἐπὶ ἓνα ἔτος δανεισμὸς ἀποτελεῖ «ἀντίδωρον» τῆς Γαλλίας στὴν Ἑλλάδα. Ἡ Εὐρώπη γεννήθηκε καὶ ὑψώθηκε ἀπὸ τὴν κληρονομιά τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως βεβαίως καὶ ὑπὸ τὴ σκέπη τοῦ Σταυροῦ. Γιατὶ αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ θεμέλια τῆς Εὐρώπης. Μόνον ποὺ ἡ Εὐρώπη ἐπιλέγει πολὺ συχνὰ νὰ τὸ ξεχνάει αὐτό, κινούμενη σὲ ἄλλα μονοπάτια.

ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Ἴδου λοιπόν! Ὁ δρόμος ἀνοίξε. Τὰ παιδιὰ στὸ σχολεῖο, ἀπὸ τὴν πιὸ τρυφερὴ ἡλικία, θὰ διδάσκονται σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγηση. Τὸ πρῶτο βῆμα ἔγινε. Ποιὰ εἶναι ὅμως τὰ ἐπόμενα βήματα; Διότι εἶναι ἀνόητο νὰ κάνεις τὸ πρῶτο βῆμα ἐκεῖ ὅπου δὲν ξέρεις ποιὰ θὰ εἶναι τὰ ἐπόμενα. Ἴσως μιὰ πρόγευση γιὰ τὰ ἐπόμενα βήματα μᾶς δίνει αὐτὸ ποὺ ἔγινε στὴν Ὁλλανδία: Στὸ τηλεπαιχνίδι «Simply naked», ποὺ ἔχει σκοπὸ νὰ ἐνημερώσει τὰ παιδιὰ γιὰ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, κρίθηκε φυσιολογικὸ νὰ ἐποπτικοποιηθεῖ ἢ «νέα γνώση» μὲ τὴ συμμετοχὴ γυμνῶν ἐνηλίκων. Ὃπως εἶναι εὐλόγο, προκλήθηκαν ἔντονες συζητήσεις καὶ ὑπῆρξαν ζωηρὲς διαμαρτυρίες. Τὸ Ραδιο-τηλεοπτικὸ Συμβούλιο, ποὺ κλήθηκε νὰ τοποθετηθεῖ ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀποφάνθηκε ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόβλημα, ἀφοῦ... οἱ γονεῖς θὰ ἀποφασίσουν ἂν τὰ παιδιὰ τους θὰ δοῦν τὴ συγκεκριμένη ἐκπομπὴ ἢ ὄχι. Ἄραγε, εἶναι αὐτὸ μιὰ πρόγευση γιὰ τὰ ὅσα θὰ δοῦμε αὔριο καὶ στὴν πατρίδα μας; Ἄν ναι, εἴμαστε σίγουροι ὅτι θέλουμε νὰ φθάσουμε ἐκεῖ; Εἶναι σημαντικό νὰ ἀπαντήσουμε σὲ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Διότι σὲ πολλὲς περιπτώσεις τὸ θέμα δὲν εἶναι ἂν εἴμαστε «συντηρητικοί» ἢ «προοδευτικοί». Τὸ θέμα εἶναι ἂν εἴμαστε συνετοὶ ἢ ἀνόητοι. Ὃταν ἔχεις μπροστά σου τὸν γκρεμὸ, δὲν εἶσαι «προοδευτικός», ἂν ἀνοίξεις τὸ βῆμα σου καὶ πηδήξεις. Εἶσαι ἀνόητος.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκόρατους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ